

Ontvoerd door Vikingen

- 1 De moeder van Floor is archeoloog. Tijdens opgravingen
- 2 in Friesland ontdekt ze een kroontje van duizend jaar oud.
- 3 Als Floor dat kroontje stiekem opzet, wordt de lucht plots
- 4 gitzwart en staan er ineens twee Vikingen naast haar.
- 5 Ze noemen haar de weggevluchte prinses en nemen haar
- 6 mee op hun schip naar IJsland.

Ster uitgevers

www.steruitgevers.nl

1 Wat voor soort boek is dit?

- ☐ een informatief boek
- ☐ een griezelboek
- ☐ een reisdagboek
- ☐ een romantisch boek

2 Lees 'De moeder ... is archeoloog.' in regel 1. Wat betekent **archeoloog** in deze zin?

- ☐ iemand die onderzoek doet naar het verleden
- ☐ iemand die in een museum oude voorwerpen bewaart
- ☐ iemand die uit de Vikingtijd komt
- ☐ iemand die veel weet van schepen

3 Hoe zou deze flaptekst kunnen eindigen?

- ☐ Komt ze ooit nog thuis?
- ☐ Wie is toch die prinses?
- ☐ Hoe zouden de Vikingen heten?
- ☐ Waar zou dit boek over gaan?

Tips van een schipbreukeling

1 Beste Li,

2 Je moeder schreef me dat je een baantje hebt als scheepsjongen.
3 Binnenkort vaar jij over de zeeën en oceanen op een van de schepen
4 van Zheng He. Ik vind het geweldig nieuws! Je moeder denkt daar
5 echter heel anders over. Ze is nu eenmaal snel bezorgd. Ik zou
6 dolgraag meegaan om haar 1, maar helaas ben ik te oud.

7 Je moeder heeft uiteraard van alles bedacht wat er mis kan gaan.
8 Daarom heb ik haar teruggeschreven dat er op de schepen van
9 Zheng He geen scheurbuik of mouterij voorkomt. En ik heb haar
10 beloofd jou te vertellen wat je moet doen bij een schipbreuk:

- 11 - Merk je dat het schip vol water loopt? Schreeuw dan hard om
12 iedereen te waarschuwen.
- 13 - Zoek iets dat drijft. Een tafel is handig. Een houten kist kan ook.
14 Trap desnoods een luik los.
- 15 - Peddel snel weg van het zinkende schip. Als de boot kopje onder
16 gaat, zuigt hij alles in zijn omgeving mee omlaag.
- 17 - Zoek land door op de vogels te letten. Vogels vliegen in de
18 namiddag naar het land om te gaan slapen.
- 19 - Als je aan land komt, hoe uitgeput en hongerig je ook bent:
20 wees beleefd tegen de kustbewoners. Je leven hangt van hen af!

21 Goede vaart,

22 je liefhebbende grootvader
23 (die drie schipbreuken heeft overleefd)

4 Wat past het best op plek 1 in regel 6?

- ☐ gerust te stellen
- ☐ te verrassen
- ☐ thuis te laten voelen
- ☐ weer eens te zien

5 Lees 'Daarom heb ... muiterij voorkomt.' in regel 8-9.
Wat betekent *muit* in deze zin?

- ☐ mensen strandden op een onbewoond eiland
- ☐ mensen kwamen in opstand tegen de kapitein
- ☐ mensen werden erg ziek van zout water
- ☐ mensen verdronken door onweer

6 Lees 'En ik ... schipbreuk.' in regel 9-10.
Wat betekent *schipbreuk* in deze zin?

- ☐ een schip komt in een storm terecht
- ☐ een schip wordt gekaapt door piraten
- ☐ een schip verdwaalt
- ☐ een schip zinkt

7 Lees 'Merk je ... hen af!' in regel 11-20.
Wat is dit voor stukje?

- ☐ een tegenstelling
- ☐ een voordeel
- ☐ een instructie
- ☐ een vergelijking

8 Wat is waar over de tips in regel 11-20?

- ☐ Ze staan op volgorde van duur. Wat het langst duurt, staat eerst.
- ☐ Ze staan op volgorde van tijd. Wat je eerst moet doen, staat eerst.
- ☐ Ze staan op volgorde van belangrijkheid. Wat het belangrijkste is, staat eerst.
- ☐ Ze staan niet op volgorde.

Proloog

1 Mijn vader is bioloog. Hij werkt voor
2 een miljonair die Mars in een bewoonde
3 planeet wil veranderen. Mijn vader heeft
4 een plan bedacht om Mars vruchtbaar
5 te maken. Hij denkt dat hij er planten
6 kan laten groeien, maar ik zou er niet
7 op rekenen dat zijn plan werkt. Mars ligt
8 vol rood stof en er is nauwelijks water.
9 Nergens zeeën, rivieren of meren. Welke
10 planten *willen* daar leven en groeien?
11 Zoiets kan ik echter niet hardop zeggen. Mijn vader is erg autoritair
12 en wordt snel boos als je het niet met hem eens bent.

13 Tijdens het eten vertelde hij dat hij een grote verrassing had. Omdat
14 ik al jaren om een eigen zeilbootje vraag, zat ik meteen op het puntje
15 van mijn stoel.
16 'Ik heb kunnen regelen dat ons gezin met de eerste groep kolonisten
17 meegaat,' zei mijn vader. 'Zodra het mogelijk is verhuizen we naar
18 Mars!'
19 Ik verslikte me en proestte een mondvul tomatensoep over het tafel-
20 kleed. Mijn moeder klopte op mijn rug. 'Ik begrijp dat je dit niet ver-
21 wacht had, lieverd,' zei ze. 'In een nederzetting op Mars gaan wonen
22 is een droom die uitkomt!'
23 *Echt niet!* wilde ik schreeuwen, maar ik hield me in. Als je van varen
24 houdt, is Mars een nachtmerrie. Ik moet een manier vinden om die
25 belachelijke expeditie tegen te houden...

9 Wat is waar over deze tekst?

- ☐ Deze tekst is de flaptekst van een boek.
- ☐ Deze tekst staat aan het begin van een boek.
- ☐ Deze tekst geeft een mening over het boek.
- ☐ Deze tekst verklaart hoe het boek zal aflopen.

**10 Lees 'In een ... die uitkomt!' in regel 21-22.
Wat betekent *een nederzetting* in deze zin?**

- ☐ een nieuwe plek waar mensen gaan wonen
- ☐ een ruimteschip waar je mee naar Mars kunt reizen
- ☐ een gebied dat bij Nederland hoort
- ☐ een paleis dat mooier is dan in je dromen

11 In welk zin staat een mening?

- ☐ Mijn vader is bioloog. (regel 1)
- ☐ Mijn vader ... te maken. (regel 3-5)
- ☐ Tijdens het ... verrassing had. (regel 13)
- ☐ Als je ... een nachtmerrie. (regel 23-24)

**12 Welke omschrijving past bij de ik-persoon in deze zinnen?
Schrijf het nummer bij de juiste zin. Let op: je houdt één omschrijving over.**

Kies uit: **1** enthousiast **2** opstandig **3** nieuwsgierig **4** verbaasd

Tijdens het ... mijn stoel. (regel 13-15) ____

Ik verslikte ... het tafelkleed. (regel 19-20) ____

Ik moet ... te houden... (regel 24-25) ____

13 Wat zou een andere goede titel zijn voor deze tekst?

- ☐ Een miljonair gaat naar Mars
- ☐ Water op Mars
- ☐ Een verschrikkelijk plan
- ☐ De kans van mijn leven

LEREN VAN DE INDIANEN

- 1 De Duitse onderzoeker Alexander von Humboldt trok van 1799 tot 1804
- 2 door de Spaanse koloniën in Zuid-Amerika. De Spaanse koning had hem
- 3 speciaal toestemming gegeven om daar de natuur te onderzoeken.
- 4 Daarbij had hij de hulp van de indianen hard nodig.

De weg wijzen

- 5
- 6 De Spanjaarden woonden in de steden aan de kust. Maar Humboldt
- 7 wilde de dichte oerwouden, onbekende rivieren, hoge bergen en werken-
- 8 de vulkanen bestuderen. Daarom zocht hij in elk gebied indianen die als
- 9 gids met hem mee wilden reizen. Die indianen hadden geen landkaarten,
- 10 maar ze wisten wel heel goed de weg.

Overleven

- 11
- 12 Humboldt keek vol belangstelling naar de indianen. Hij ontdekte hoe zij
- 13 overleefden door pijlpunten in te smeren met het gif uit planten. Verder
- 14 merkte hij dat ze boomsoorten herkenden aan de smaak van de bast.
- 15 1 zag hij hoe trots zij waren op littekens die ze hadden opgelopen
- 16 door moed.

Natuur

- 17
- 18 Humboldt zag ook dat de indianen oude domos beschermde, zoals in
- 19 Europa heel belangrijke gebouwen beschermd werden. En hij begreep
- 20 dat ze geloofden in een god die woonde in de natuur en hen heen.

- 21 Terwijl veel Europeanen dachten dat de indianen onbeschaafd en dom
- 22 waren, merkte Humboldt dat hij veel van hen kon leren. Zijn eigen
- 23 ontdekkingen over de natuur waren zonder hen niet mogelijk geweest.

14 Wat geeft het beste weer waar de tekst over gaat?

- ☐ de titel
- ☐ de tussenkopjes
- ☐ de tijdlijn
- ☐ de afbeelding

15 Lees 'Daarbij had ... hard nodig.' in regel 4.
Waarom had Humboldt de indianen nodig om hem te helpen?

- ☐ omdat zij erg sterk waren en Humboldts spullen konden dragen
- ☐ omdat zij net als Humboldt voor de Spaanse koning werkten
- ☐ omdat zij het belangrijk vonden om de natuur te beschermen
- ☐ omdat zij al lange tijd in Zuid-Amerika woonden en er alles van wisten

16 In welke zin staat een opsomming?

- ☐ De Spanjaarden ... de kust. (regel 6)
- ☐ Maar Humboldt ... vulkanen bestuderen. (regel 6-8)
- ☐ Daarom zocht ... wilden reizen. (regel 8-9)
- ☐ Die indianen ... de weg. (regel 9-10)

17 Welk woord past het best op plek 1 in regel 15?

- ☐ Zo
- ☐ Dus
- ☐ Ook
- ☐ Toch

18 Wat was voor Humboldt de reden om op ontdekkingsreis te gaan?

- ☐ handel drijven
- ☐ kennis vergaren
- ☐ gebieden veroveren
- ☐ iets dappers doen

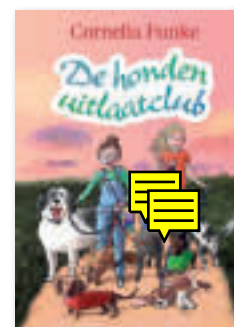
19 Wat is waar over prentenboeken?

- ☐ Prentenboeken zijn lastig te lezen door de moeilijke woorden.
- ☐ In prentenboeken staan veel plaatjes.
- ☐ Het thema van de Kinderboekenweek is prentenboeken.
- ☐ Prentenboeken zijn meestal erg dik.

20 Bekijk de boeken hieronder. Wat voor soort boeken zijn het?

Schrijf het nummer van het pictogram bij het plaatje.

Let op: Je moet één cijfer twee keer opschrijven.

einde toets

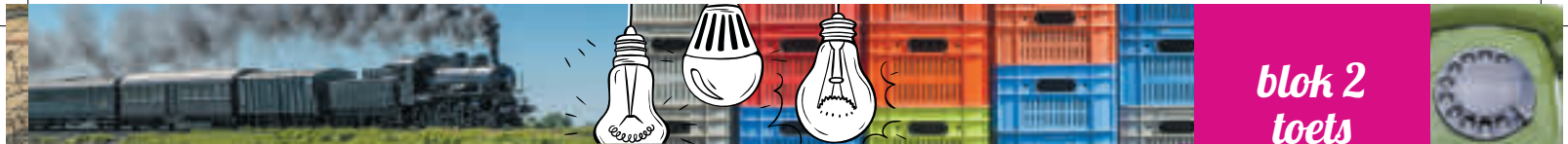
Woordenleestoets

scheepsjongen
ruimtereis
regelen
pagina
geweldig
nauwelijks
beschermde
verslikte
onvruchtbaar
miljonair
cijfer

tomatensoep
veranderen
kolonisten
Europeanen
indianen
lieverd
belangstelling
onbeschaafde
weggevluchte
militairen
speciaal

Vikingschepen
schipbreukeling
bestuderen
archeoloog
opgravingen
hongerig
teruggeschreven
kustbewoners
belachelijke
autoritair
oceanen

Voor de fans van *Het ministerie van Oplossingen* is er nu *Sjaak Super!*

Sjaaks vader werkt bij de politie. Hij vertelt dat er een winkeldief in de stad is. Sjaak wil de dief natuurlijk tegenhouden! Op een buiige dag staat hij in zijn superheldenkostuum op wacht voor de supermarkt. Dan ziet hij een rood autootje wegscheuren...

1 Wat voor soort boek is *Sjaak Super*?

- ☐ een komisch boek
- ☐ een sprookjesboek
- ☐ een detectiveboek
- ☐ een romantisch boek

2 Op wie uit *Het Ministerie van Oplossingen* lijkt Sjaak het meest?

- ☐ Nina
- ☐ Mevrouw Vis
- ☐ Meester Isaac
- ☐ Zilverman G

3 Wie is de schrijver van de serie *Het Ministerie van Oplossingen*?

- ☐ Mark Janssen
- ☐ Sanne Rooseboom
- ☐ Janneke Schotveld
- ☐ Bette Westera

Beter branden blussen

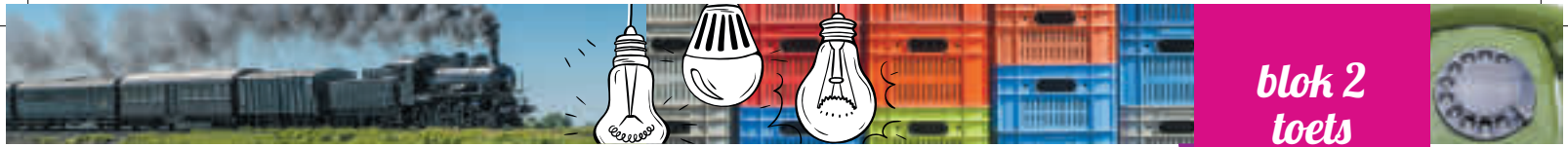
1 Een vuur is soms prachtig om naar te kijken, maar het gaat niet
2 altijd goed. Gelukkig zijn mensen niet naïef: we weten dat vuur
3 gevaarlijk is en bedachten lang geleden al manieren om brand
4 te blussen. Die manieren zijn in de loop van de tijd wel sterk
5 verbeterd.

6 De meeste branden blus je door extreem veel water over het
7 vuur te gooien. Lange tijd haalden mensen dat water uit rivieren
8 of grachten. Ze vormden rijen en gaven emmers door.

9 Maar met emmers kun je niet zo goed richten. Daarom bedacht
10 de Amsterdammer Jan van der Heyden een pomp met een pijp.
11 Die stond in een grote bak met water. Het richten ging door
12 de pijp stukken beter. Maar de bak moest nog steeds worden
13 gevuld met emmers water. Bovendien kon de kar die de pomp
14 moest transporteren, geen huis in en zeker geen trap op.
15 Jan van der Heyden besloot samen met zijn broer Nicolaas ook
16 dat probleem te tackelen.

17 De twee bedachten in 1672 ingenieus nieuw materieel om bran-
18 den te blussen: de brandslang. Dat is een leren slang waar je
19 water doorheen kunt pompen. Dankzij het vakmanschap van de
20 broers kon water voortaan direct uit de gracht worden gepompt.

21 Met de brandslang kon de brandweer voortaan ook moeilijk te
22 bereiken plekken blussen. Ook konden branden sneller worden
23 geblust. Kortom: de brandslang heeft het leven een stuk veiliger
24 gemaakt.

- 4** Zet de afbeeldingen hieronder in de goede volgorde.
Schrijf een 1 bij de methode om branden te blussen die er als eerste was,
een 2 bij de methode die erna kwam en een 3 bij de nieuwste methode.

- 5** Wat is de overeenkomst tussen deze verschillende manieren van blussen?

- ☐ Er hoort een pomp bij deze blusmethodes.
- ☐ Jan van der Heyden heeft deze methodes bedacht.
- ☐ Het water voor deze methodes komt uit rivieren en grachten.
- ☐ De methodes zijn overal even effectief.

- 6** Lees 'Bovendien kon ... trap op.' in regel 13-14.
Wat betekent *transporteren* in deze zin?

- ☐ aansluiten
- ☐ verplaatsen
- ☐ vullen
- ☐ bedienen

- 7** Lees 'Jan van ... te tackelen.' in regel 15-16.
Wat betekent *een probleem tackelen* in deze zin?

- ☐ een probleem vinden
- ☐ een probleem melden
- ☐ een probleem aanpakken
- ☐ een probleem veroorzaken

- 8** In welke zin staat een conclusie?

- ☐ Een vuur ... altijd goed. (regel 1-2)
- ☐ De meeste ... te gooien. (regel 6-7)
- ☐ Het richten ... stukken beter. (regel 11-12)
- ☐ Kortom: de ... veiliger gemaakt. (regel 23-24)

20 september 1839

Met De Arend naar Haarlem

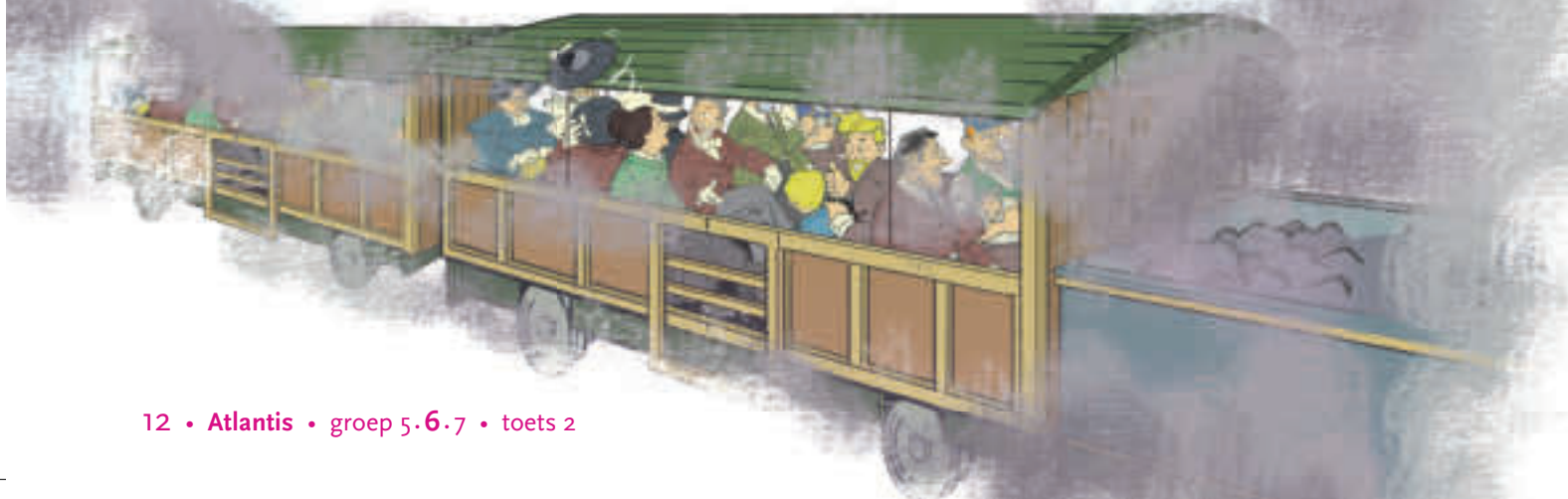
1   1   tuurt Theo de verte in. Samen met zijn vader staat
2 hij op het station van Amsterdam te wachten. Wanneer
3 zou de Arend komen?

4 Theo heeft voor zijn tiende verjaardag een ritje cadeau gekregen
5 in de eerste trein van Nederland. De Arend is de locomotief die de
6 trein trekt. Een andere locomotief rijdt erachteraan voor het geval de
7 Arend uitvalt. Met z'n tweeën rijden ze tussen Haarlem en Amster-
8 dam op en neer.

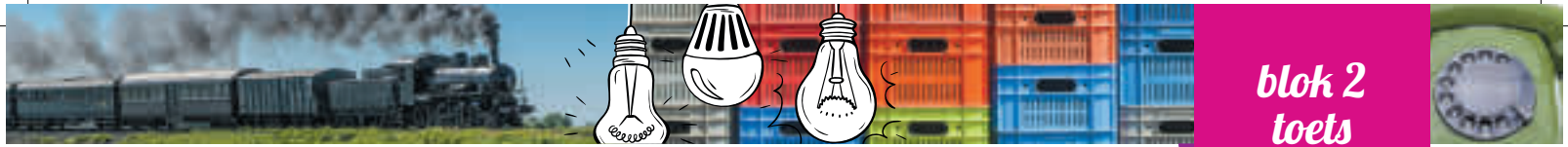
9 De afgelopen weken heeft Theo alles gelezen wat hij over treinen
10 kon vinden. Hij weet nu álles van de Arend. Met de Arend kan een
11 trein 38 kilometer per uur rijden. Per rit gaan er meer dan 200 men-
12 sen mee. Als brandstof gebruikt de Arend een speciaal soort steen-
13 kool. En... Oh, daar komt hij aan! Eindelijk

14 Wanneer de lawaaiige trein stopt, is Theo zenuwachtig. Hij kan nog
15 steeds niet geloven dat het zijn vader gelukt is kaartjes te scoren.
16 Er waren er niet veel meer beschikbaar en ze waren heel duur.

17 Theo neemt met zijn vader plaats in een van de tochtige wagons.
18 Al snel komt de hypermoderne trein in beweging. Naast zich hoort
19 Theo een man praten: 'Dit is geweldig voor ons land. Straks kun je
20 met de trein overal naartoe.' Hij wijst op Theo: 'Als hij straks groot is,
21 hebben we overal in Nederland treinen.'

9 Deze tekst heeft een hij-perspectief.
Waar zorgt dat voor?

- ☐ Je weet wat alle personages denken.
- ☐ Je leest wat de hoofdpersoon weet en voelt.
- ☐ Je komt er snel achter hoe het verhaal afloopt.
- ☐ Je kunt er zeker van zijn dat het verhaal waar is.

10 Welk woord past het best op plek 1 in regel 1?

- ☐ Tevreden
- ☐ Verdrietig
- ☐ Ongeduldig
- ☐ Eenzaam

11 Lees 'Als brandstof ... soort steenkool.' in regel 12-13.
Wat betekent *de brandstof* in deze zin?

- ☐ materiaal dat voor energie zorgt
- ☐ materiaal dat aan de buitenkant zit
- ☐ materiaal dat voor licht zorgt
- ☐ materiaal dat aan de voorkant zit

12 Lees 'Hij kan ... te scoren.' in regel 14-15.
Hoe voelt Theo zich in deze zin?

- ☐ opgelucht
- ☐ blij
- ☐ moe
- ☐ geschrokken

13 Hoe zou deze tekst kunnen eindigen?

- ☐ Theo lacht. Dat gaat niet gebeuren!
- ☐ Theo baalt. Dat zal hij niet meer meemaken!
- ☐ Theo knikt. Wat zou dat gaaf zijn, zeg!
- ☐ Theo zwijgt. Wat vindt hij dit eng!

Een schermpje zonder knoppen

1 Als je ouders vroeger iemand wilden bellen, pakten ze net
2 als nu de telefoon. Maar anders dan nu moesten ze vroeger
3 op echte knoppen drukken. Wanneer je zo'n knop indrukte,
4 ging hij ook echt naar beneden.

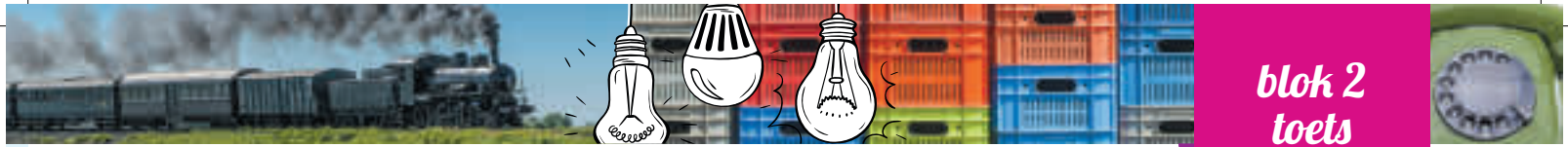
5 Telefoons met knoppen waren vroeger heel normaal.
6 Tegenwoordig zie je ze bijna niet meer. Dat komt vooral
7 omdat telefoons nu touchscreens hebben. Een touchscreen is
8 een schermpje dat reageert op je vinger.

9 Onder het glas van een touchscreen zitten duizenden
10 kleine draadjes. Door al die kleine draadjes lopen elektrische
11 signaaltjes. Die komen uit een accuutje. Als je met je vinger
12 het scherm aanraakt, verandert het signaal een klein beetje.
13 Een chip in de telefoon vangt het signaal op. Dan berekent
14 hij aan de hand van die signaaltjes exact waar je vinger net
15 was.

16 Dankzij het touchscreen hebben telefoons bijna geen knop-
17 pen meer nodig. Als je nu iemand wilt bellen, hoef je alleen
18 maar je vinger op het scherm te leggen. Je telefoon voelt
19 wat je wilt en zo kun jij bellen.

20 Ook talloze andere apparaten hebben nu touchscreens,
21 bijvoorbeeld navigatiesystemen in de auto of de smart-tv in
22 huis. Het touchscreen is 1 een revolutionaire uitvinding.

14 Lees 'Als je ... knoppen drukken.' in regel 1-3.
In welke alinea wordt uitgelegd waardoor dat verschil tussen vroeger en nu komt?

- ☐ alinea 2 (regel 5-8)
- ☐ alinea 3 (regel 9-15)
- ☐ alinea 4 (regel 16-19)
- ☐ alinea 5 (regel 20-22)

15 Bij welke alinea past deze afbeelding het best?
Schrijf het nummer van de alinea op.

_____

16 Lees 'Een chip ... signaal op.' in regel 13.
Wat betekent *een chip* in deze zin?

- ☐ een klein plaatje dat op elektrische signalen reageert
- ☐ een klein batterijtje dat door elektrische signalen wordt opgeladen
- ☐ een klein schermpje dat elektrische signalen toont
- ☐ een klein draadje dat elektrische signalen doorgeeft

17 Lees 'Ook talloze ... in huis.' in regel 20-22.
Hoe kun je deze zin het beste samenvatten?

- ☐ meer uitleg over de onderdelen van touchscreens
- ☐ meer informatie over de uitvinder van touchscreens
- ☐ meer meningen over touchscreens
- ☐ meer toepassingen van touchscreens

18 Welk woord moet op plek 1 in regel 22?

- ☐ ook
- ☐ toch
- ☐ dus
- ☐ daarna

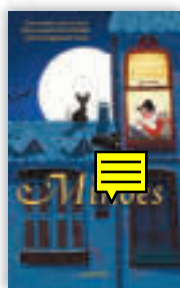

19 Wat kun je doen in het Kinderboekenmuseum?

- ☐ boeken lenen
- ☐ tentoonstellingen bezoeken
- ☐ boekverfilmingen bekijken
- ☐ verhalen leren schrijven

20 Wie heeft deze klassiekers geschreven?

- ☐ Astrid Lindgren
- ☐ Roald Dahl
- ☐ Guus Kuijer
- ☐ Annie M.G. Schmidt

einde toets

Woordenleestoets

schermpje
verschil
wagonnetjes
speciaal
Theo
museum
Nicolaas
conclusie
uitgooien
moeilijke
mysterie

beschikbaar
wegscheuren
accuutje
materieel
extreem
quiz
tweeën
locomotief
scoren
buiige
hypermoderne

vakmanschap
autootje
ingenieus
exact
methode
naïef
creëren
tackelen
touchscreens
lawaaige
navigatiesystemen

Nu in de bioscoop: de nieuwste verfilming van Moby Dick, het welbekende verhaal van Herman Melville. Met meesterlijke actiescènes en prachtige slow-motion-beelden is het de spannendste film van het jaar. Scheepsknaap Ishmael gaat last minute in dienst op het schip de Pequod. Kapitein Ahab is vastbesloten om de witte walvis Moby Dick te vangen. Hij zint namelijk op wraak sinds Moby Dick zijn been heeft afgebeten.

1 Wat is waar over deze film?

- ☐ Het is een verfilming van een sprookje.
- ☐ Het is een verfilming van een gedicht.
- ☐ Het is een verfilming van een toneelstuk.
- ☐ Het is een verfilming van een klassieker.

2 Deze tekst is een reclame. Aan welke drie woorden zie je dat? Kruis die woorden aan.

- ☐ meesterlijke
- ☐ prachtige
- ☐ spannendste
- ☐ vastbesloten
- ☐ namelijk
- ☐ wraak

3 Hoe zou deze tekst kunnen eindigen?

- ☐ Waar gaan ze heen?
- ☐ Zou het hem lukken?
- ☐ Wie gaat er mee?
- ☐ Zal hij ooit weer lopen?

Samen bellenblazen

1 Ondanks hun gigantische eetlust hebben de meeste walvissen
2 kleine zeediertjes op het menu staan. Bultruggen vormen daar een uit-
3 zondering op: in plaats van plankton eten deze walvissen liever haring.

4 Haringen voelen er uiteraard niets voor om zich te laten vangen. Ze
5 maken het 1 dan ook erg moeilijk. Toch lukt het bultruggen om
6 haringen te vangen, namelijk door slim samen te werken. Soms krijgen
7 ze het zelfs voor elkaar om bijna een hele school haringen in één keer
8 op te happen.

9 Onlangs observeerden zeebiologen in de bu[ ] van Alaska een bijzon-
10 dere jachttechniek van een groep bultruggen. De intelligente walvis-
11 sen werkten volgens een strak plan. Zodra ze een school haringen
12 zagen, doken een paar walvissen naar de diepte. Daar zwommen ze
13 in een wijde kring terwijl ze lucht uit hun neusgaten bliezen. Door die
14 bellenproductie ontstond een soort gordijn. Vreemd genoeg durfden de
15 haringen daar niet doorheen. Al bellenblazend zwommen de bultruggen
16 in een steeds kleinere kring omhoog. Zo dreven ze de haringen steeds
17 dichterbij elkaar en verder omhoog.

18 Aan het oppervlak drongen de haringen dicht op elkaar en vormden zo
19 een compacte bal. Toen grepen de bultruggen hun kans. In één keer
20 openden ze allemaal hun bek en slokten zo de halve school op. Dat is
21 nog eens slim haringhappen!

4 Wat past het best op plek 1 in regel 5?

- ☐ hun vijanden
- ☐ een prooi
- ☐ de vissers
- ☐ het plankton

5 Lees 'Door die ... soort gordijn.' in regel 13-14.
Wat betekent *de bellenproductie* in deze zin?

- ☐ het zwemmen in bellen
- ☐ het maken van bellen
- ☐ het prikken in bellen
- ☐ het geluid van bellen

6 Lees 'Aan het ... compacte bal.' in regel 18-19.
Wat betekent *aan het oppervlak* in deze zin?

- ☐ diep onder water
- ☐ net onder water
- ☐ ver van de kust
- ☐ dicht bij de kust

7 Welk middel gebruiken bultruggen om aan eten te komen?

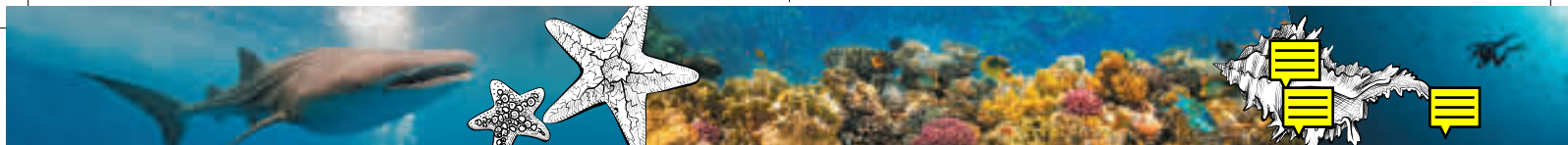
- ☐ een school
- ☐ een bal
- ☐ golven
- ☐ bellen

8 Welke drie woorden passen het best bij bultruggen? Kruis die woorden aan.

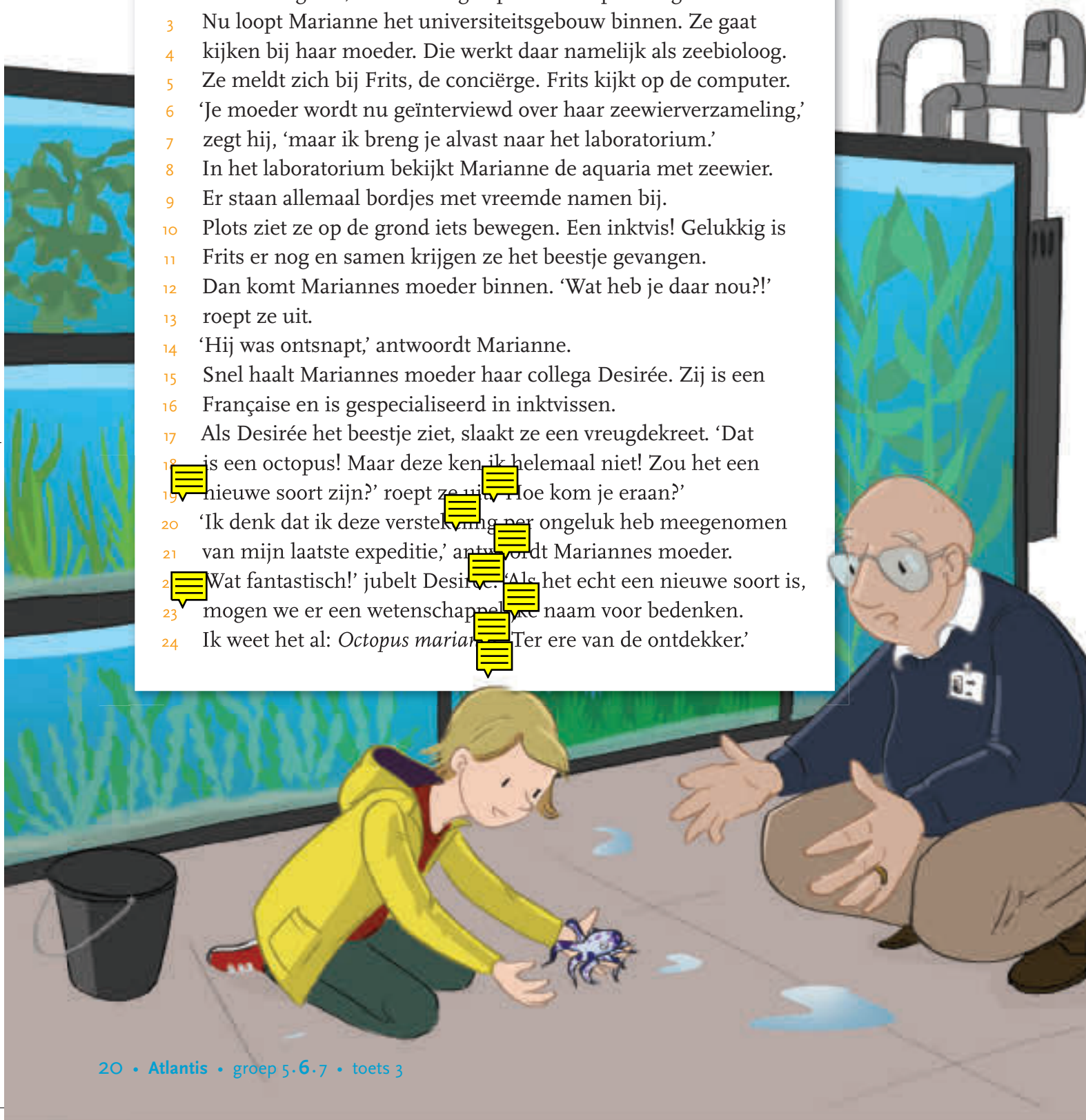
- ☐ plankton
- ☐ haring
- ☐ samenwerken
- ☐ zeebiologen
- ☐ observeren
- ☐ walvissen

1 'Ga een dagje op bezoek bij het [ ]k van je ouders en maak er
2 een verslag van,' stond er afgelopen week op het digibord.
3 Nu loopt Marianne het universiteitsgebouw binnen. Ze gaat
4 kijken bij haar moeder. Die werkt daar namelijk als zeebioloog.
5 Ze meldt zich bij Frits, de conciërge. Frits kijkt op de computer.
6 'Je moeder wordt nu geïnterviewd over haar zeewiervverzameling,'
7 zegt hij, 'maar ik breng je alvast naar het laboratorium.'
8 In het laboratorium bekijkt Marianne de aquaria met zeewier.
9 Er staan allemaal bordjes met vreemde namen bij.
10 Plots ziet ze op de grond iets bewegen. Een inktvis! Gelukkig is
11 Frits er nog en samen krijgen ze het beestje gevangen.
12 Dan komt Mariannes moeder binnen. 'Wat heb je daar nou?!'
13 roept ze uit.
14 'Hij was ontsnapt,' antwoordt Marianne.
15 Snel haalt Mariannes moeder haar collega Desirée. Zij is een
16 Française en is gespecialiseerd in inktvissen.
17 Als Desirée het beestje ziet, slaakt ze een vreugdekreet. 'Dat
18 is een octopus! Maar deze ken ik helemaal niet! Zou het een
19 nieuwe soort zijn?' roept ze uit. 'Hoe kom je eraan?'
20 'Ik denk dat ik deze verstekeling per ongeluk heb meegenomen
21 van mijn laatste expeditie,' antwoordt Mariannes moeder.
22 'Wat fantastisch!' jubelt Desirée. 'Als het echt een nieuwe soort is,
23 mogen we er een wetenschappelijke naam voor bedenken.
24 Ik weet het al: *Octopus marianne*. Ter ere van de ontdekker.'

9 In welke zin lees je een aanwijzing dat dit verhaal zich in het heden afspeelt en niet in het verleden?

- ☐ 'Ga een ... het digibord. (regel 1-2)
- ☐ Nu loopt ... universiteitsgebouw binnen. (regel 3)
- ☐ Plots ziet ... iets bewegen. (regel 10)
- ☐ Ik weet ... *Octopus marianne*. (regel 24)

10 Lees 'Ik denk ... Mariannes moeder.' in regel 20-21.
Wat betekent *een verstekeling* in deze zin?

- ☐ iemand die meereist zonder dat dat de bedoeling is
- ☐ iemand die nog nooit op de foto is gezet
- ☐ iemand die graag zeewier eet
- ☐ iemand die in een laboratorium leeft

11 Hanin zegt: 'Deze bijpersoon is het behulpzaamst.'
Voor welk personage klopt dat?

- ☐ Marianne
- ☐ Frits
- ☐ Mariannes moeder
- ☐ Desirée

12 Wat is het doel van Marianne?

- ☐ wat tijd doorbrengen met haar moeder
- ☐ een nieuwe inktvissoort ontdekken
- ☐ het werk van haar moeder bezoeken
- ☐ haar moeders collega's ontmoeten

13 Wat zou een goede titel zijn voor deze tekst?

- ☐ Een inktvis gemaakt in het lab
- ☐ Een inktvis terug naar zee
- ☐ Wat een teleurstelling!
- ☐ Wat een ontdekking!

Een kreeft met kwetsbare billen

- 1 Je hebt vast weleens een krab gezien. Krabben hebben een hard pantser
2 en scherpe grijpscharen. De kreeft je misschien ook wel. Dat dier is
3 ook gepantserd en heeft een stel enorme scharen.

4 **Kreeftachtigen**

- 5 Krabben en kreeften behoren tot de kreeftachtigen,
6 een diergroep met duizenden soorten. Daar zitten
7 best wat bijzondere dieren tussen – de heremiet-
8 kreeft bijvoorbeeld.

9 **Zacht worstje**

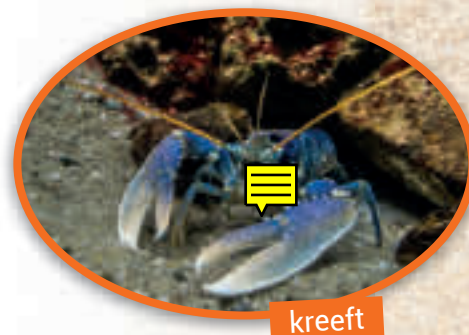
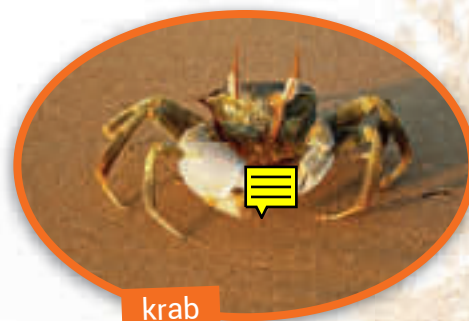
- 10 De voorkant van de heremietkreeft is niet zo vreemd:
11 daar heeft hij twee knijpers en een stevig pantser.
12 Heel wat gekker is zijn achterkant. Zijn achterlijf is
13 worstvormig en ongepantserd: het is bloot en zacht.

14 **Stevige broek**

- 15 De kwetsbaarheid van zijn achterlijf is levensge-
16 vaarlijk. Eén beschadiging en de heremietkreeft gaat
17 dood. Maar daar heeft hij wat op gevonden. Hij zoekt
18 op de zeebodem een leeg huis van een zeeslak en
19 stopt daar zijn achterwerk in. Een beetje gênant mis-
20 schien, een slakkenhuis op je billen, 1 wel veilig.

21 **Omkleden**

- 22 Toch heeft de heremietkreeft een probleem: als hij
23 groeit, groeit het slakkenhuis niet mee. Hij moet dus
24 af en toe op zoek naar een groter slakkenhuis. Is het
25 de goede maat? Dan ruilt hij zijn oude om voor het
26 nieuwe. Dat moet hij wel doen voordat een belager
27 hem doorheeft. Een heremietkreeft die te lang treu-
28 zelt, wordt in zijn billen gebeten.

14 De titel van de tekst is 'Een kreeft met kwetsbare billen'.
In welke alinea lees je hoe de heremietkreeft zijn kwetsbare billen beschermt?

- ☐ Kreeftachtigen
- ☐ Zacht worstje
- ☐ Stevige broek
- ☐ Omkleden

15 Welke alinea roept de vraag 'Waarom is een heremietkreeft bijzonder?' op?
En welke alinea beantwoordt die vraag? Zet kruisjes.

	Kreeftachtigen	Zacht worstje	Stevige broek	Omkleden
roept op				
beantwoordt				

16 Wat wordt er bedoeld met 'Stevige broek' in regel 14?

- ☐ een achterlijf
- ☐ een beschadiging
- ☐ een zeeslak
- ☐ een slakkenhuis

17 Welk woord past het best op plek 1 in regel 20?

- ☐ want
- ☐ en
- ☐ dus
- ☐ maar

18 Lees 'Dat moet ... hem doorheeft.' in regel 26-27.
Wat betekent *een belager* in deze zin?

- ☐ iemand die jou aanvalt
- ☐ iemand van wie je iets steelt
- ☐ iemand die jou nieuwe dingen geeft
- ☐ iemand op wie je moet wachten

19 Welke woorden passen bij Geronimo en Thea Stilton? Kruis alles aan wat klopt.

- ☐ schrijvers
- ☐ tekenaars
- ☐ muizen
- ☐ ratten
- ☐ familie
- ☐ vrienden

20 Wat is bijzonder aan de boeken van Geronimo en Thea Stilton?

- ☐ De verhalen zijn in de ik-persoon geschreven.
- ☐ Alle plaatjes zijn in kleur.
- ☐ De hoofdstukken zijn erg kort.
- ☐ Sommige woorden hebben een aparte opmaak.

einde toets

Woordenleestoets

plankton
wegduwen
zeeniveau
zeebioloog
haringhappen
expeditie
verfilming
kwetsbaarheid
meesterlijke
gênant
computer

worstvormig
geïnterviewd
restaurant
heremietkreeft
verstekeling
toerisme
veiligheid
kreeftachtigen
Française
Desirée
lunchafspraak

uitzonderingspositie
stormwaarschuwing
universiteitsgebouw
last minute
gespecialiseerd
zeewiervverzameling
bellenproductie
wetenschappelijke
levensgevaarlijk
actiescènes
slow motion

'We gaan faillissement aanvragen,' vertelt de voetbalcoach van voetbalclub **WGNO**.

Toprak en haar broer Demir kunnen zich geen leven zonder de club voorstellen. Die heet toch niet voor niets **Wij Geven Nooit Op**?! Samen organiseren ze van alles om geld in te zamelen voor **WGNO**: van stroopwafelverkoop tot een gesponsorde estafette-loop.

In **Wij geven nooit op** beschrijft Soray Idrissi hoe haar kinderen hebben gevochten voor hun voetbalclub.

1 Welke gebeurtenis zal zich waarschijnlijk afspelen in dit boek?

- ☐ Toprak en Demir bakken stroopwafels.
- ☐ Toprak en Demir stoppen met voetballen.
- ☐ Toprak en Demir bezoeken een estafette-loop.
- ☐ Toprak en Demir verliezen een wedstrijd.

2 Welke stelling past bij dit boek?

- ☐ Het verhaal wil je aan het denken zetten.
- ☐ Het verhaal is door Soray verzonnen.
- ☐ Het verhaal zou waargebeurd kunnen zijn.
- ☐ Het verhaal is voor veel mensen herkenbaar.

3 Aan wie zou jij dit boek aanraden?

- ☐ Anton: Ik wil een spannend boek lezen over superhelden die voetballen.
- ☐ Berend: Ik wil een ontroerend boek lezen over sporters met problemen.
- ☐ Cas: Ik wil een grappig boek lezen over een sportclub die kinderen helpt.
- ☐ Daan: Ik wil een avontuurlijk boek lezen over een vrouw met sportende kinderen.

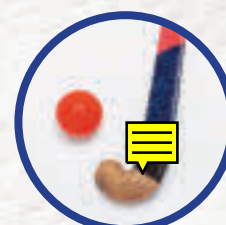
Een **RAZENDSNELLE** sport

- 1 Heb je weleens van floorball gehoord? Je speelt het met twee teams
- 2 tegen elkaar, de spelers gebruiken sticks om een bal in het doel te krijgen.
- 3 Dat klinkt behoorlijk als hockey, vind je niet? Hoewel de ingrediënten van
- 4 hockey en floorball op elkaar lijken, zijn er ook veel verschillen.

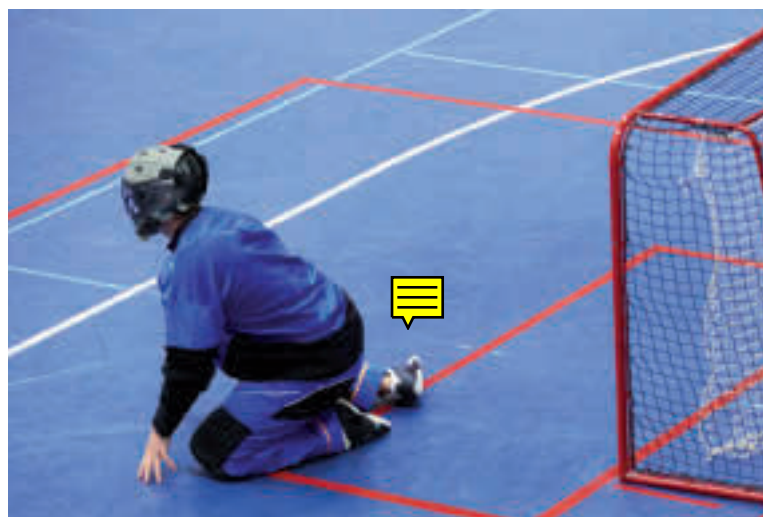

floorballstick

- 5 Om te beginnen speel je floorball altijd in een zaal, 1 je hockey zowel
- 6 binnen als buiten kunt beoefenen.
- 7 In tegenstelling tot een hockeykeeper heeft een floorballkeeper geen stick
- 8 en zit hij op zijn knieën. Zo kan hij het kleine doel van negentig bij zestig
- 9 centimeter goed afschermen. Bij hockey is het doel drie meter breed en
- 10 twee meter hoog. De keeper staat, zodat hij zich snel voor het grote doel
- 11 kan verplaatsen. En net als de andere spelers, gebruikt hij een stick. Maar
- 12 bij beide sporten dragen de keepers wel beschermende kleding en een
- 13 helm. Dat is wel zo veilig, al is deze kleding niet heel comfortabel.
- 14 Daarnaast dragen de andere spelers bij hockey vaak scheenbeschermers.
- 15 Dat is bij floorball niet nodig, omdat je dat speelt met lichtgewicht mate-
- 16 rialen. Je gebruikt een zachte plastic bal met gaten erin. Ook de floorball-
- 17 stick heeft een licht plastic gatennetje aan het uiteinde. Door al die lichte
- 18 materialen is floorball een razendsnelle sport.

hockeystick

4 Wat past het best op plek 1 in regel 5?

- ☐ terwijl
- ☐ voordat
- ☐ zoals
- ☐ omdat

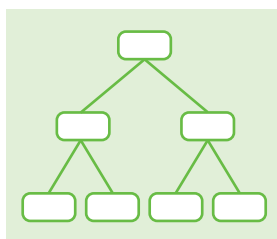
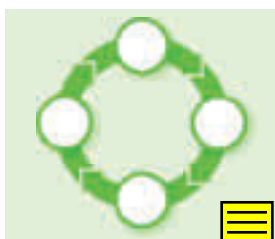
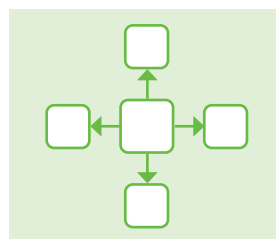
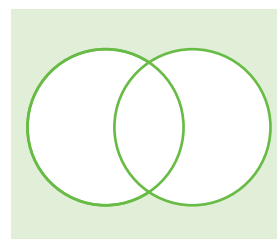
5 Lees 'Dat is ... heel comfortabel.' in regel 13.
Wat betekent *comfortabel* in deze zin?

- ☐ kleurig
- ☐ prettig
- ☐ nodig
- ☐ luchtig

6 Lees 'Daarnaast dragen ... lichtgewicht materialen.' in regel 14-16.
Wat bedoelt de schrijver met deze zinnen?

- ☐ Bij hockey draagt de keeper geen scheenbeschermers, bij floorball wel.
- ☐ Floorball is minder gevaarlijk dan hockey.
- ☐ Floorball is eenvoudiger dan hockey.
- ☐ Bij hockey draagt de keeper hetzelfde als de andere spelers, bij floorball niet.

7 In welk schema kun je de informatie uit deze tekst weergeven?

☐

☐

☐

☐

8 Wie heeft er het meest aan om deze tekst te lezen?

- ☐ Annelies, die twijfelt op welke sport ze moet gaan
- ☐ Bernadette, die twijfelt of ze een balsport leuk vindt
- ☐ Colette, die geen krachtsport meer wil doen
- ☐ Daniëlle, die geen talent heeft voor sporten

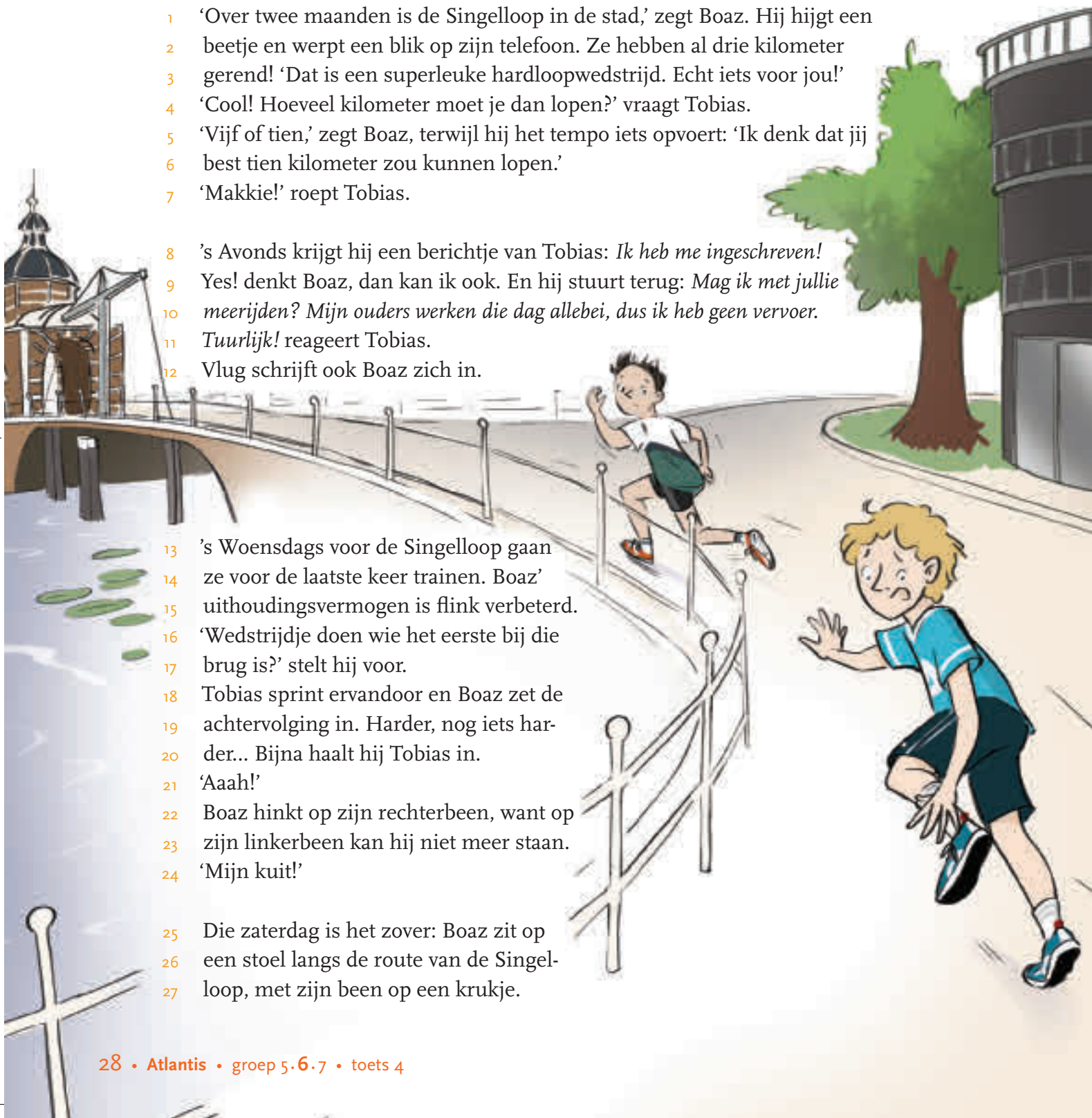
Vette pech

- 1 'Over twee maanden is de Singelloop in de stad,' zegt Boaz. Hij hijgt een
2 beetje en werpt een blik op zijn telefoon. Ze hebben al drie kilometer
3 gerend! 'Dat is een superleuke hardloophwedstrijd. Echt iets voor jou!'
4 'Cool! Hoeveel kilometer moet je dan lopen?' vraagt Tobias.
5 'Vijf of tien,' zegt Boaz, terwijl hij het tempo iets opvoert: 'Ik denk dat jij
6 best tien kilometer zou kunnen lopen.'
7 'Makkie!' roept Tobias.

- 8 's Avonds krijgt hij een berichtje van Tobias: *Ik heb me ingeschreven!*
9 Yes! denkt Boaz, dan kan ik ook. En hij stuurt terug: *Mag ik met jullie*
10 *meerijden? Mijn ouders werken die dag allebei, dus ik heb geen vervoer.*
11 *Tuurlijk!* reageert Tobias.
12 Vlug schrijft ook Boaz zich in.

- 13 's Woensdags voor de Singelloop gaan
14 ze voor de laatste keer trainen. Boaz'
15 uithoudingsvermogen is flink verbeterd.
16 'Wedstrijdje doen wie het eerste bij die
17 brug is?' stelt hij voor.
18 Tobias sprint ervandoor en Boaz zet de
19 achtervolging in. Harder, nog iets har-
20 der... Bijna haalt hij Tobias in.
21 'Aaah!'
22 Boaz hinkt op zijn rechterbeen, want op
23 zijn linkerbeen kan hij niet meer staan.
24 'Mijn kuit!'

- 25 Die zaterdag is het zover: Boaz zit op
26 een stoel langs de route van de Singel-
27 loop, met zijn been op een krukje.

9 Lees 'Dat is ... voor jou!' in regel 3.
Is Boaz helemaal betrouwbaar als hij deze uitspraak doet?

- ☐ ja
- ☐ Nee, want hij heeft er zelf belang bij als Tobias meedoet.
- ☐ Nee, want hij kent de hardloopwedstrijd niet.
- ☐ Nee, want hij kan niet weten of dit iets voor Tobias is.

10 Lees 'Boaz' uithoudingsvermogen is flink verbeterd.' in regel 14-15.
Wat betekent *uithoudingsvermogen* in deze zin?

- ☐ op de juiste manier bewegingen uitvoeren
- ☐ plan om een wedstrijd te kunnen winnen
- ☐ in staat zijn lange tijd achter elkaar te sporten
- ☐ mogelijkheid om zware dingen te tillen

11 Lees 'Wedstrijdje doen ... hij voor.' in regel 16-17.
Wat is het gevolg van dit voorstel?

- ☐ Tobias en Boaz stoppen met trainen.
- ☐ Tobias kan een wedstrijd winnen.
- ☐ Boaz en Tobias krijgen ruzie.
- ☐ Boaz raakt geblesseerd.

12 Hoe zou deze tekst kunnen eindigen?

- ☐ Hopelijk mag hij volgend jaar wel meedoen.
- ☐ Hij hoopt dat Tobias gaat verliezen.
- ☐ Hij baalt dat hij verloren heeft.
- ☐ Wat had hij graag zelf meegedaan.

13 Met welk personage kun je het best meeleven?

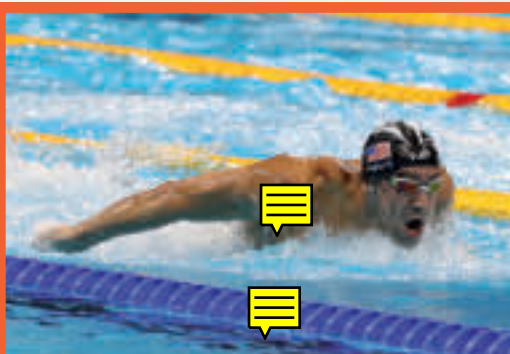
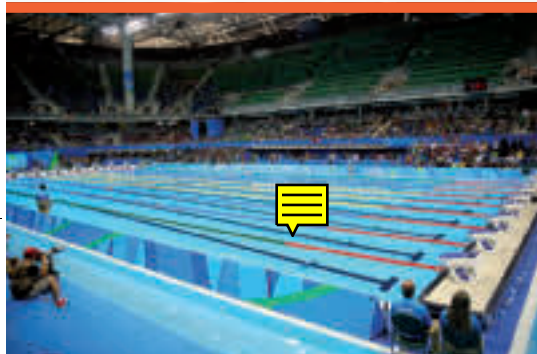
- ☐ met Boaz
- ☐ met Tobias
- ☐ Je kunt even goed meeleven met Boaz als met Tobias.
- ☐ Je kunt zowel met Boaz als Tobias niet meeleven.

Van sportpark tot spookstad

- 1 **De Olympische Spelen worden elke vier jaar gehouden in**
- 2 **een andere stad in een ander land.**
- 3 In 2016 ging coach Maurits Beekman met de Nederlandse
- 4 hockeyploeg naar de Braziliaanse stad Rio de Janeiro. 'Het is elke
- 5 keer weer bijzonder hoe de spelen worden georganiseerd. Bouw-
- 6 vakkers hebben voor de Spelen weer compleet nieuwe sportsta-
- 7 dions en hotels gebouwd. Het is wel choquerend dat daarvoor de
- 8 huizen van dertigduizend gezinnen moesten worden afgebroken.'

- 9 Mariano Santos was 1 een van hen. 'In 2016 moest ik naar de
- 10 rand van de stad verhuizen,' vertelt hij. 'En kijk nu eens hoe het
- 11 zwemstadion eruitziet... Daar woonde ik vroeger.
- 12 Niemand gebruikt de stadions, niemand onderhoudt de gebou-
- 13 wen en niemand betaalt de energierekening meer. Tegelijkertijd is
- 14 er óók geen geld om de boel af te breken. Het prachtige sportpark
- 15 is veranderd in een spookstad. Het is zo pijnlijk om te zien dat ik
- 16 voor niets mijn huis ben uitgezet!'
- 17 Sporteconoom Thomas van Dijk, die alles weet over de financiële
- 18 kant van de sportwereld, zou het graag anders zien. 'Het zou een
- 19 fantastische oplossing zijn als de Spelen altijd op dezelfde plek
- 20 gehouden worden,' vindt hij. 'Dan hoeven er niet elke vier jaar wo-
- 21 ningen en natuurgebieden te verdwijnen. Of gebruik op z'n minst
- 22 bestaande stadions en hotels. Dat scheelt flink in de kosten.'

14 Wat past het best op plek 1 in regel 9?

- ☐ mogelijk
- ☐ destijds
- ☐ per ongeluk
- ☐ meerdere keren

15 Lees 'In 2016 ... stad verhuizen,' in regel 9-10. Wat was hier de oorzaak van?

- ☐ Er werd een olympisch zwembad gebouwd.
- ☐ Mariano had de energierekening niet betaald.
- ☐ Er moesten dertigduizend gezinnen hun huis verlaten.
- ☐ Mariano was gechoqueerd door de Olympische Spelen.

16 Lees 'Het prachtige ... een spookstad.' in regel 14-15.
Wat betekent *een spookstad* in deze zin?

- ☐ een stad die veel mensen vergeten zijn
- ☐ een stad die voor niemand gebouwd is
- ☐ een stad waarin niemand meer leeft
- ☐ een stad waarin veel mensen zijn gestorven

17 Lees 'Sporteconoom Thomas ... anders zien.' in regel 17-18.
Wat betekent *sporteconoom* in deze zin?

- ☐ iemand die zich bezighoudt met sociale problemen door sport
- ☐ iemand die zich bezighoudt met milieuschade door sporters
- ☐ iemand die zich bezighoudt met huisvesting van sporters
- ☐ iemand die zich bezighoudt met de geldzaken van sport

18 Op welke vraag geeft zowel Maurits als Mariano als Thomas antwoord?

- ☐ Wat gebeurt er met een olympisch sportpark na de Olympische Spelen?
- ☐ Hoe kunnen we voorkomen dat mensen hun huizen moeten verlaten voor de Olympische Spelen?
- ☐ Wat vind jij ervan dat de Olympische Spelen elke keer in een andere stad worden gehouden?
- ☐ Hoe zorg je ervoor dat de Olympische Spelen geen vervelende gevolgen hebben voor een land?

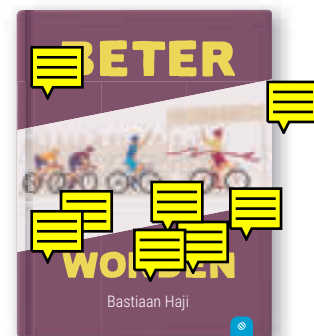

19 Wat is waar over Corien Oranje?

- ☐ Corien Oranje heeft een zwaar ongeluk gehad.
- ☐ De boeken van Corien Oranje zijn soms non-fictie.
- ☐ De boeken van Corien Oranje zijn verfilmd.
- ☐ Corien Oranje heeft veel verschillende sporten gedaan.

20 In welk boek vind je de meeste informatie over herstellen van een blessure? Zet de boeken op volgorde. Zet een 1 bij het boek waarvan je het meest kunt leren. Zet een 2 bij het boek waarin minder informatie staat. Zet een 3 bij het boek waarin de minste informatie staat.

einde toets

Woordenleestoets

hockeykeeper
langeafstandsloper
niveau
route
kilo's
geaarzel
buschauffeur
komisch
atletisch
medaille
reageert

floorballstick
estafetteloop
's avonds
beoefenen
georganiseerd
choquerend
fantastische
personage
faillissement
ideeën
ingrediënten

floorballkeeper
gatennetje
adviseur
's woensdags
geamputeerd
voetbalcoaches
Olympische
problematisch
energierekening
entourage
financiële